

De kracht van het schrift

toneel Mijn **grafschrift** van Herbert Achternbusch door De Tijd. Regie: Sam Bogaerts. Gezien: 3/3 in De Brakke Grond. Aldaar t/m 5/3.

Warre Borgmans is een acteur die op grandioze wijze een band met het publiek kan scheppen. Hij speelt zijn tekst alsof hij die ter plekke verzint, ondersteunt zijn woorden soms met korte verduidelijkende gebaartjes en werpt regelmatig een blik van verstandhouding richting de tribune.

In Mijn **grafschrift**, de nieuwe voorstelling van het Vlaamse gezelschap De Tijd, is met name die laatste manier van contact maken zo overduidelijk, omdat hij ongeveer de eerste drie kwartier geblinddoekt speelt. Aanvankelijk blijft deze bijna-monoloog daardoor nog een beetje afstandelijk, maar vanaf het moment dat Borgmans die doek van zijn hoofd knoopt, is de band onverbreekelijk. Hij brengt zijn tekst ongemeen speels voor het voetlicht.

Borgmans speelt in Mijn **grafschrift** de Egyptische **grafschrijver** Amenhotep die zich voorbereidt op zijn dood. Hij vertelt dat hij al in zijn 'putteke' ligt, en dicteert zijn verhalen aan zijn leerling Seth (Tom Ternest). Verhalen, die Seth in het Oudegyptisch schrift optekent; in plaatjes dus.

Die verhouding tussen het gesproken woord, het schrift en het teken is de inzet van het stuk van de Duitse toneelschrijver en filmer Herbert Achternbusch. Amenhotep filosofeert over de kracht van het schrift, en controleert telkens of zijn leerling wel de juiste tekens gebruikt in zijn transcriptie. Als Seth een maal het teken van 'kip' in plaats van 'gans' gebruikt, dan dicteert de tekst de werkelijkheid, en kan een kip plotseling over de Nijl vliegen. Soms is Achternbusch' stuk al te cerebraal, maar door zulke sprekende voorbeelden krijgt de tekst vleugels.

Teder praat Amenhotep ook over zijn overleden geliefde Psut, en richt een monumentje op voor de boeren door over hen te spreken. Normaal gesproken werden zij doodgezwegen, maar hij ontrukte ze met de taal aan de vergetelheid.

Regisseur Sam Bogaerts koos voor een minimale encenering, die hier goed uitpakt. Een tafel waaraan een sprekende en een schrijvende man zitten: meer is er niet nodig voor avondje gloedvol theater.

PIETER BOTS Warre Borgmans maakt contact met zijn publiek in 'Mijn **Grafschrift**'